

Ruokolahden kunta

*Perusopetuslain mukainen
aamu- ja iltapäivätoiminta*

TOIMINTASUUNNITELMA

1.9.2017 alkaen

SISÄLTÖ:

1. Toiminta-ajatus ja tavoitteet
2. Sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet
3. Toiminnan järjestämisen keskeiset asiat
4. Yhteistyö ja tiedonkulku
 - 4.1 eri hallintokuntien kanssa
 - 4.2 kotien kanssa
 - 4.3 koulun kanssa
5. Toiminnan seuranta ja arviointi

1. TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET

Iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä.

Toiminnan tavoitteena on tarjota lapsille suunnitelmallinen, laadukas ja turvallinen ympäristö. Iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä, vähentää yksinäisiä iltapäiviä sekä luoda pohja hyvälle kasvulle.

Iltapäivätoiminnan tavoitteena on olla sekä kasvuympäristönä, että ilmapiiriltään kiireetön ja turvallinen. Tavoitteena on, että jokainen kokee olevansa hyväksyty ja arvostettu omana itsenään. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä.

Tavoitteena on lisäksi yhteisöllinen ilmapiiri, joka heijastaa eettisen vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvoja. Ristiriitatilanteissa ohjataan sellaisiin menettelytapoihin, joilla on mahdollista käsitellä tilanteet myönteisesti ja rakentavasti.

Iltapäivätoiminta, perusopetus ja varhaiskasvatus toimivat yhteistyössä ja kehittävät paikallisesti yhteistyörakenteita ja toimintatapoja.

Iltapäivätoiminnassa noudatetaan koulun järjestyssääntöjä ja muita koulussa tai iltapäivä-toiminnassa sovittuja sopimuksia. Jokaiseen ryhmään luodaan toiminnan alussa omat säännöt. Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä. Sääntöjen tarkoituksena on selkeyttää aikuisen vastuuta ja myös lapsen vastuuta siitä, että kaikilla on hyvä olla toiminnassa mukana. Lapsi saa myös itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten tekemiseen.

Iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen eettistä kasvua. Toiminnan eettisenä lähtökohtana on Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Lasta ohjataan vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista, siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- suhtautumisesta ympäristöön ja luontoon

Yleisenä tavoitteena:

- lapsista tulee kasvattaa yhteistyökykyisiä ja sosiaalisia niin, että he pystyvät työskentelemään kaikkien kanssa ja hyväksymään kanssaihminen erilaisuuden ja kokemaan sen rikkautena.
- hyvien käytöstopojen opettaminen tulee olla jatkuvaa ja siihen kiinnitetään erityistä huomiota.
- lapsen myönteistä minäkuvaa tulee vahvistaa ja järjestää toiminta niin, että kaikki saavat onnistumisen kokemuksia. Näin lapsi säilyttää ilon ja innon oppimiseen ja tekemiseen.
- lasta tulee kasvattaa vastaamaan omista tehtävistään, tekemisistään, oppilaan roolistaan koulussa ja iltapäivätoiminnassa, ja huomioimaan muut
- arkipäivän tilanteissa hän tietää mitä on rehellisyys, ja oppii tuntemaan oman toimintansa vaikutukset.

Toiminnassa tulee tilanteita, jotka antavat lapsille mahdollisuuden päästä mukaan toiminnan suunnitteluun tai mahdollisuuden tulla kuulluksi. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa pyritään huomioimaan tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet.

2. SISÄLLÖLLISET PAINOALUEET JA SUUNNITTELUN PERIAATTEET

Iltapäivätoiminta muodostaa kokonaisuuden, joka tarjoaa erilaisia virikkeitä, sosiaalista vuorovaikutusta sekä mahdollisuuden omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun. Keväällä ennen uuden toimintakauden alkua laitetaan huoltajille kysely seuraavan lukuvuoden sisällöllisistä toiveista. Vuosisuunnitelmassa pyritään toteuttamaan huoltajien ehdotuksia.

Hyvinvointipalvelujen lautakunnan hyväksytyt toiminta- ja vuosisuunnitelmat, julkaistaan ne iltapäivätoiminnan internetsivuilla.

Koululaisten perusopetuslain mukaiseen iltapäivätoiminnan sisällön suunnittelusta on Opetushallituksen perusteissa annettu päälinjaukset. Suunnittelussa huomioidaan erityisesti tavoitteet, toimintatilat, vuodenaajat ja lapsilähtöisyys.

Ryhmien toiminnan sisällöt kootaan seuraavista kokonaisuuksista siten että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- oma leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja levähtäminen
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot (hyödynnetään Suuri Mediaseikkailu aineistoa)
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit.

Sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon lapsien tarpeet ja omat toiveet. Sisältöjä valitessa kiinnitetään huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin.

Sisältö liittyy erilaisiin muuhun kehitystä tukevaan toimintaan kuten liikuntaan, käden taitoihin, kielelliseen ja kuvalliseen ilmaisuun ja musiikkiin. Toiminnan sisältöä voivat olla myös erilaiset tiedolliset aihepiirit ja teemat.

Toiminnassa varataan aikaa myös koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen, päivittäin on noin 30 minuuttia hiljaista työskentelyä.

Toiminnassa on kaikkia edellä mainittuja toimintoja tasapuolisesti kuitenkin niin, että liikunnan ja ulkoilun merkitystä pyritään tietoisesti pitämään esillä. Tässä huomioidaan suositus lasten liikkumisesta 31.1.2008. Suositus on laadittu opetusministeriön tuella Nuoren Suomen koolle kutsuman laajan asiantuntijaryhmän toimesta.

”Fyysisen aktiivisuuden perussuositus kouluikäisille:

Kaikkien 7–18-vuotiaiden tulee liikkua vähintään 1–2 tuntia päivässä monipuolisesti ja ikään sopivalla tavalla. Yli kahden tunnin pituisia istumisjaksoja tulee välttää. Ruutuaikaa viihdemedian ääressä saa olla korkeintaan kaksi tuntia päivässä.”

3. TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN KESKEISET ASIAT

Iltapäivätoimintaan hakuaika on kouluun ilmoittautumisesta kaksi viikkoa eteenpäin. Huoltajat saavat kouluilta tai verkkopalvelun kautta hakulomakkeet. Toimintaan pääsee mukaan kaikki määräaikaan mennessä hakeneet oppilaat. Hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja päättää iltapäivätoimintapaikan myöntämisestä. Sivistyslautakunnan päätöksen 8.9.2008/ 49 § mukaan kouluun muodostuu iltapäivätoiminnan ryhmä, jos hakijoita on vähintään 8. Mikäli ryhmä on jo muodostunut koululle, on vanhemmillä mahdollisuus hakea mukaan toimintaan myöhemminkin lukuvuoden aikana.

Iltapäivätoimintaa tarjotaan perusopetuslain mukaisesti kaikille 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä 3.-6. luokkien oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. (PoL 48 b § 1 mom ja PoL 17§ 2 mom.). Toimintaa on koulujen syys- ja kevätlukukausien aikana. Iltapäivätoimintaa on koulun loppumisesta kello 17 asti. Iltapäivätoimintaa järjestetään pääasiallisesti koulujen tiloissa.

Toimintaa tarjotaan yhteensä noin 760 tuntia koulun toimintavuoden aikana. Aamupäivätoimintaa ei tarjota. Aamupäivähoito järjestetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa.

Toimintaan osallistuvat lapset ovat kunnan vakuuttamia tapaturmien varalta.

Laskutus on kalenterikuukausittain jälkikäteen. Laskun suuruus riippuu toimintapäivistä. 10 päivää tai alle kuukaudessa maksaa 40 euroa ja yli 10 päivää 80 euroa kuukaudessa. Mikäli lapsi on ilmoitettu iltapäivätoimintaan, muttei ole osallistunut koko kuukauden aikana jostain muusta syystä kuin sairauden takia, laskutetaan toimintapaikasta puolet kuukausimaksusta. Toimintamaksuun sisältyy päivittäinen välipala. Ruokapalveluhenkilöstö valmistaa välipalat erillisen 7 viikon listan mukaisesti.

Kunta järjestää iltapäivätoimintaa. Koulusihteeri toimii iltapäivätoiminnan koordinaattorina, jonka tehtäviin kuuluu mm. laskuttaa toiminnassa mukana olevat perheet.

Ennen uuden toimintakauden alkua pidetään toimintaan osallistuvien ohjaajien perehdytys-/koulutustilaisuus, jossa kerrataan keskeiset toimintaa ohjaavat asiat. Koulutustilaisuudessa käydään läpi myös toimintapaikkakohtaiset turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat. Ohjaajat yhteistyössä ensimmäisessä kokoontumisessa määrittelevät ja suunnittelevat toiminnan yleiset sisällöt ja toimintamuodot. Viikkosuunnitelmasta vastaavat ryhmien ohjaajat. Viikkosuunnitelmalomake täytetään toteutumana mukaan jokaisen toimintaviikon jälkeen. Lomakkeet toimitetaan iltapäivätoiminnankoordinaattoreille.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien pätevyysvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksessa n:o 115/2004. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan tulee täyttää annetun asetuksen 9a §:ssä määritelty kelpoisuus viimeistään 31.7.2009 jälkeen. Ruokolahden kunnan iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat koulunkäynninohjaajat. He täyttävät pätevyysvaatimuksen.

Lapsiryhmän ohjaajalta vaaditaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä säädetyn lain 504/2002 mukaisen todistuksen esittäminen, mikäli työskentely on vuoden aikana yli 3 kuukauden mittainen.

Ohjaajia on toiminnassa tarpeellinen määrä huomioiden ryhmän koko ja koostumus.

Ohjaajien tehtävät:

- pitää huolta siitä, että toiminta on kaikille turvallista
- asettaa rajat toiminnalle
- olla oikeudenmukainen ja tasapuolinen kaikkia kohtaan
- pitää yllä positiivista ilmapiiriä
- ehkäistä kiusaamista ja syrjäytymistä
- tehdä yhteistyötä eri tahojen kanssa
- seurata läksyjen tekemistä ja tarvittaessa ohjata
- olla innostava, positiivinen, turvallinen ja läsnä oleva aikuinen
- huomioida jokainen lapsi yksilöllisesti
- ohjata lasta toimimaan ryhmässä ja yksinään
- noudattaa koulun järjestyssääntöjä ja ryhmän sääntöjä

Ohjaajia ohjeistetaan myös ennalta arvaamattomiin ja yllättäviin tilanteisiin, kuten esim. miten toimitaan, jos lasta ei haeta iltapäivällä kotiin ja vanhempiin ei saada yhteyttä tai sattuu muuta sellaista, joka velvoittaa ohjaajia lastensuojelullisiin toimenpiteisiin. Iltapäivätoiminnan ohjaajat ovat vaitiolovelvollisia. Vaitiolovelvollisuus velvoittaa olemaan aina vaiti lapsia tai työyhteisöä koskevissa asioissa työyksikön ulkopuolella.

Iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa perusopetuksessa oppilaalle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

4. YHTEISTYÖ ja TIEDONKULKU

4.1. ERI HALLINTOKUNTIEN KANSSA

- tekniset palvelut: pihojen toimivuus, rakennusten kunto
- Eksoten sosiaalipalvelut: yhteistyö sosiaalisin perustein järjestettävästä iltapäivätoiminnasta.
- hyvinvointipalvelut: ruokapalvelun kautta tulevat välipalat, liikuntatoimen kanssa yhteistyössä tilat ja välineet liikunnan teemapäiviin

4.2 KOTIEN KANSSA

- syyslukukauden alussa koulujen vanhempainillassa mahdollisuus keskustella iltapäivätoiminnasta
- arviointikyselyt
- tiedotteet
- mielipidekyselyt toiminnan aikana

4.3 KOULUN KANSSA

- toimintatilat ja välineistö
- teemaviikot
- opetuksen tukeminen

Tiedonkulussa käytetään monipuolisesti eri välineitä. Koulujen reppuvihkot, toimintaryhmien matkapuhelimet, internet-sivut, Wilma, sähköposti ja kirjeet ovat käytössä.

5. TOIMINNAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Laadukas toiminta vaatii jatkuvaa seuranta. Toimintaa kehitetään arvioinnista saatavan asiakaspalautteen muodossa vuosittain.

Arvioinnissa käytetään mahdollisuuksien mukaan valtakunnallisia arviointikyselyjä. Opetushallituksen tekemää arviointia käytetään huoltajien, ohjaajien ja koordinaattoreiden arvioissa toimintaa.

Kerran lukuvuoden aikana annetaan toiminnassa mukana oleville oppilaille paperilla arviointiseurantalomake, jossa arvioinnin kohteena on lasten tyytyväisyys toimintaan ja kehittämiskohteet. Oppilaitten arvioinnista tehdään yhteenveto, jonka keskeiset tulokset ilmoitetaan vanhemmille. Kaikkien arviointien tulokset julkaistaan iltapäivätoiminnan internet sivustolla

Liitteenä Ruokolahden kunnan perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan laatukriteerit

Toimintasuunnitelman pohjana:

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011; määräykset ja ohjeet 2011:1